

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 4Tos/119/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6620010635
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 12. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubomír Bušík, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2021:6620010635.4

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ľubomíra Bušíka, PhD. a sudcov JUDr. Martina Ľuptáka, PhD. a JUDr. Jozefa Mikluša, v trestnej veci Y. T., nar. XX.XX.XXXX, prejednal na neverejnom zasadnutí dňa 16. decembra 2021 sťažnosť Y. T. proti uzneseniu Okresného súdu Brezno sp. zn. 3Nt/4/2021 zo dňa 07.10.2021 a takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. sťažnosť obvineného Y. T. zamietá.

odôvodnenie:

Uznesením sp. zn. 3Nt/4/2021 zo dňa 07.10.2021 Okresný súd Brezno podľa § 74 ods. 1 Tr. zák. zmenil ochranné psychiatrické liečenie ambulantnou formou, ktoré bolo uložené Y. T. uznesením Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 2Nt/45/2017-29 zo dňa 22.08.2017 na ochranné psychiatrické liečenie ústavnou formou.

Svoje rozhodnutie odôvodnil najmä tým, že návrh ošetrojúceho lekára na zmenu ochranného psychiatrického liečenia ambulantnou formou na ústavnú formu je u Y. T. dôvodné. Ďalej v písomných dôvodoch svojho rozhodnutia okresný súd uvádza, že v zmysle znaleckých posudkov, ktoré boli prečítané na hlavnom pojednávaní, a ktoré boli vypracované v predchádzajúcich konaniach ohľadne trestného stíhania Y. T. ako aj obmedzenia jeho spôsobilosti na právne úkony vyplýva, že Y. T. trpí psychotickou poruchou osobnosti, pričom sa jedná o zmiešanú poruchu osobnosti s paranoidne kverulačnou psychomatičkou až hraničnou bludovou reaktivitou s prejavmi impulzivity a agresivity. Táto porucha je trvalá u pôvodne nepriaznivo štrukturovanej osobnosti. U menovaného sa vyvíjala dlhodobá a niekoľko rokov sa aj lieči na psychiatrii, ale bezvýsledne. Z tohto dôvodu, súd nevyhovел návrhu Y. T., aby vykonala ďalšie znalecké dokazovanie ohľadne jeho osoby, nakoľko v konaní o prinavrátenie spôsobilosti na právne úkony, ktoré sa vedie na Okresnom súde v Lučenci pod sp. zn. 11Ps/8/2020, bol vypracovaný znalecký posudok znalkyňou o odvetvia psychiatrie, pričom znalkyňa nekonštatovala nijakú zmenu diagnózy menovaného. Y. T. teda trpí trvalou psychotickou poruchou, ktorú nie je možné vyliečiť, ale možno ju liečiť. Podľa vyjadrenia ošetrojúceho lekára, ale aj opatrovníčky menovaného, Y. T. neužíva lieky pravidelne, v domácom prostredí sa venuje len svojim aktivitám, a to písaniu sťažností na svoje inštitúcie, pričom sa aj agresívne prejavuje voči svojmu okoliu. Ústavnou liečbou preto možno u menovaného dosiahnuť dezaktualizáciu jeho bludných predstáv, ktoré výrazne ovplyvňujú jeho správanie a efektivitu a konanie. Ochranné liečenie je hlavne v záujme menovaného, ale slúži aj na ochranu spoločnosti, blízkeho okolia menovaného ale aj inštitúcií, ktoré neustále atakuje svojimi podaniami. Súd preto zmenil Y. T. ochranné psychiatrické liečenie ambulantnou formou na ochranné psychiatrické liečenie ústavnou formou.

Proti tomto uzneseniu podal Y. T. priamo do zápisnice o verejnom zasadnutí konanom dňa 07.10.2021 sťažnosť, ktorú písomne doplnil prostredníctvom ustanoveného obhajcu podaním doručeným prvostupňovému súdu dňa 13.10.2021 a následne dňa 08.11.2021, ako aj vlastnoručne písanými podaniami, ktoré obsahovo sú nesúrodé, odbiehajúce od témy, zmätočné, veľmi rozsiahle, a to

podaniami doručenými okresnému súdu dňa 14.10.2021, 02.11.2021, 08.11.2021 a 23.11.2021 V sťažnosti v podstate namietal, že vo veci konal nepríslušný súd, že vo veci neboli vykonané navrhované dôkazy a súd nezistil skutkový stav tak, aby o ňom neboli dôvodné pochybnosti a to v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie vo veci samej. Uviedol, že ochranné liečenie je vykonávané v Neštátna psychiatrická ambulancia Psychlonie s.r.o., Poliklnika Q, Lučenec, ošetrojúcim lekárom: T. G. U., predtým: T. H. - M U.. Poukázal na skutočnosť, že uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 3 Nto 1/2021 zo dňa 27.01.2021 súd vylúčil všetkých sudcov Okresného súdu Lučenec a vec prikázal na prejednanie a rozhodnutie Okresnému súdu Brezno. K vylúčeniu sudcov Okresného súdu Lučenec došlo na základe podnetu sudcu Okresného súdu Lučenec. Argumentoval, že s postupom v zmysle ust. § 31 ods. 1 Tr. por. sa nemožno stotožniť nakoľko zo strany nadriadeného súdu nedošlo k preskúmaniu bližších okolností, na základe ktorých sa sudcovia Okresného súdu Lučenec považovali za zaujatých. Strohé konštatovanie o predchádzajúcom vulgárnom správaní Y. T. nemožno považovať za zistenie všetkých objektívnych a subjektívnych predpokladov na delegáciu veci v zmysle ust. § 31 Tr. por. Podľa neho s poukazom na ust. § 446 ods. 1 Tr. por. bol a je príslušný Okresný súd Lučenec. Ďalej namietal, že navrhované dôkazné prostriedky neboli zo strany súdu vykonané a teda súd nezistil náležite skutkový stav, tak aby mohol objektívne posúdiť všetky okolnosti týkajúce sa zmeny ochranného liečenia. Akcentoval, že bez preukázania iného spoločnosti nebezpečného správania sa p. J. T., nemožno konštatovať dôvodnosť obmedzenia ústavného práva na slobodu pohybu pod zámkou psychickej poruchy. Akcentoval, že súd sa v závere nevysporiadal s protichodnými tvrdeniami a závermi zo znaleckých posudkov, kde až do momentu kedy p. J. T. nepodal sťažnosti voči liečebnému zariadeniu, pričom sa pravidelne dostavil na ambulantnú liečbu podľa pokynov ošetrojúceho lekára, bola dostačujúca ambulantná forma liečby. Zo žiadneho znaleckého posudku nevyplýva, že by z jeho strany došlo k zmene, t.j. aj k zhoršeniu zdravotného stavu, v takom rozsahu, aby bola nutná ústavná forma liečby. Taktiež žiadnym spôsobom okrem deklarovaného konania ohrozujúceho spoločnosť (t.j. konanie spočívajúce v podávaní podnetov na štátne orgány, ktoré sa dá odstrániť, resp. zmierniť jeho následky v takom rozsahu, že to nemôže dôvodiť ústavnú formu liečby tým, že sa obmedzí spôsobilosť na právne úkony) nebolo preukázané, odôvodnené ba ani len konštatované iné konanie ohrozujúce spoločnosť. S poukazom na vyššie uvedené navrhol, aby konajúci súd po právnom posúdení veci napadnuté uznesenie okresného súdu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

Podľa § 192 ods. 1/ písm. a/, b/ Tr. por. pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorému sťažovateľ podal sťažnosť a konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia.

Po postupe v zmysle tohto ustanovenia krajský súd z dôvodu právnej istoty (neignorujúc rozsudok Okresného súdu Lučenec č.k. 17Ps/8/2013 zo dňa 29.01.2016, ako aj neprávoplatný rozsudok Okresného súdu Lučenec sp. zn. 11Ps/8/2020 zo dňa 10.05.2021) preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia a konanie predchádzajúce tomuto výroku a dospel k záveru, že sťažnosť Y. T. nie je dôvodná.

Z obsahu predloženého trestného spisu vyplýva, že prokurátor Okresnej prokuratúry Lučenec podal okresnému súdu návrh na uloženie ochranného liečenia psychiatrického liečenia ústavnou formou z dôvodu, že uznesením 3Pv 167/11 zo dňa 19.09.2011 zastavil trestné stíhanie voči Y. T. pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 Tr. zák. a iné pre nepríčetnosť. Uznesením Okresného súdu vo Zvolene č.k. 1Nt/1/2012 - 550 zo dňa 22.02.2012 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 3Tos/23/2012 zo dňa 28.03.2012 bolo Y. T. uložené ochranné psychiatrické liečenie ústavnou formou, ktoré bolo uznesením Okresného súdu Žiar nad Hronom zmenené na ambulantnú formu.

Dňa 06.11.2020 bol Okresnému súdu Zvolen doručený návrh psychiatra T. H.- M. U. na zmenu ambulantného ochranného psychiatrického liečenia na ústavne ochranné psychiatrické liečenie, z dôvodu, že Y. T. sa na kontrolné vyšetrenia dostavuje síce v pravidelných intervaloch, avšak jeho stav nie je kompenzovaný napriek aktuálnej liečbe, došlo k oživeniu paranoidne - perzekučných bludných konceptualizácií, ktoré sú sprevádzané výrazným emočným sýtením a chorobným ovplyvnením konania, vyúsťujúceho do nespočetných kverulačných aktivít a sporov. V týchto sťažovateľských aktivitách je naďalej neodkloniteľný a to napriek opakovanému vystavovaniu sa rizika osobnej a sociálnej ujmy. Okresný súd Zvolen návrh postúpil Okresnému súdu Lučenec v zmysle § 446 ods. 1 Tr. por. Keďže sudcovia Okresného súdu v Lučenci sa cítili zaujatí vo veci rozhodovania v tejto veci, Krajský súd v

Banskej Bystrici uznesením sp. zn. 3Nto/1/2021 zo dňa 27.01.2021 vylúčil všetkých sudcov Okresného súdu Lučenec z vykonávania úkonov trestného konania v trestnej veci Y. T. o zmene ochranného liečenia, odňal predmetnú vec Okresnému súdu Lučenec a prikázal ju na prejednanie a rozhodnutie Okresnému súdu Brezno. Nariadením zo dňa 29.04.2021 Okresný súd Brezno sp. zn. 3Nt/4/2021 zmenil nariadenie výkonu ambulantného ochranného liečenia Okresného súdu Zvolen 1Nt 1/2012 a nariadil výkon ambulantného ochranného psychiatrického liečenia v liečebnom ústave MUDr. G. U. L. s.r.o., ktorý zotrval na zmene liečby na ústavnú formu. Následne o žiadosti Okresný súd Brezno rozhodol sťažnosťou napadnutým uznesením.

Podľa § 74 ods. 1/ Tr. zák. ak sa ochranné liečenie ukladá popri nepodmienečnom treste odňatia slobody, jeho výkon sa spravidla začína po nástupe výkonu trestu v ústave na výkon trestu. V ostatných prípadoch sa ochranné liečenie vykonáva spravidla v zariadení ústavnej zdravotnej starostlivosti. Ak možno vzhľadom na povahu choroby a liečebné možnosti očakávať, že účel splní aj ambulantné liečenie, môže súd nariadiť aj tento spôsob liečenia, prípadne ústavné liečenie zmeniť na ambulantné liečenie alebo v odôvodnenom prípade aj naopak. Ak dĺžka výkonu trestu odňatia slobody v ústave na výkon trestu nepostačí na splnenie účelu ochranného liečenia, súd môže rozhodnúť o jeho pokračovaní v liečebnom alebo ambulantnom zariadení.

Podľa § 74 ods. 2/ Tr. zák. veta prvá ochranné liečenie potrvá, kým to vyžaduje jeho účel.

Ochranné liečenie je jedno z najvýznamnejších a najdôležitejších druhov ochranných opatrení. Význam ochranného liečenia je v záujme spoločnosti na ochranu pred páchatelmi trestných činov a činov ináč trestných a má veľký význam aj pre samotné osoby, ktorým sa ukladá, a to z hľadiska kladného dopadu liečenia na ich ďalší život. Poskytuje ochranu pred duševne chorými alebo návykovo závislými osobami ich izoláciou v ústavoch alebo ich ošetrením v príslušnej ambulancii bez takej izolácie, pričom páchatelovi umožňuje liečiť sa poskytnutím odbornej lekárskej starostlivosti.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného krajský súd konštatuje, že napadnuté rozhodnutie je zákonné a správne. Všetky skutočnosti zistené v doterajšom konaní nasvedčujú tomu, že Y. T. je nevyhnutné uložiť ochranné psychiatrické liečenie ústavnou formou. Krajský súd v zhode s úsudkom okresného súdu dospel k záveru, že vzhľadom na súčasný stav odsúdeného, existujú objektívne dôvody na zmenu ochranného psychiatrického liečenia z formy ambulantnej na formu ústavnú, nakoľko doterajšia liečba ambulantnou formou nespĺnila svoj účel do stupňa, kedy postačuje ambulantná liečba, stav pacienta nie je stabilizovaný a ďalej je farmakologicky ovplyvniteľný, u menovaného došlo k oživeniu paranoidne - perzekučných bludných konceptualizácií, ktoré sú sprevádzané výrazným emočným sýtením a chorobným ovplyvnením konania, vyúsťujúceho do nespočetných kverulačných aktivít a sporov. U osoby obvineného bola zistená duševná porucha, v užšom zmysle psychóza, jedná sa o perzistujúcu bludovú poruchu, jeho osobnosť je psychoticky zmenená, v popredí sú ukazovatele paranoidity, kontakt s realitou je narušený, je presvedčený o tom, že mu okolie ubližuje, agresivita je výraznou črtou jeho osobnosti, čo vyplýva zo znaleckého posudku vypracovaného znalcom T. W., T. I. a T. J.. Ako ďalej vyplýva táto jeho porucha je v súčasnosti v dekompenzovanom stave, prítomné sú bludné paranoidné presvedčenia, ktoré majú priamy chorobný vplyv na jeho konanie. Krajský súd poukazuje na trvalý charakter a závažnosť duševného ochorenia, pre ktoré bolo navrhnuté jeho umiestnenie do ústavnej starostlivosti s rozšírenou psychiatrickou kontrolou. Menovaný si vážnosť svojho ochorenia neuvedomuje, je pre spoločnosť nebezpečný a ambulantnou formou ochranného liečenia nebol dosiahnutý požadovaný účel. Keďže okresný súd napadnuté uznesenie podrobne odôvodnil a krajský súd sa s dôvodmi uvedenými v napadnutom uznesení v plnom rozsahu stotožnil, na odôvodnenie napadnutého uznesenia v podrobnostiach poukazuje, keďže opakovať správne a podrobné dôvody zákonného rozhodnutia by bolo nadbytočné. V širších súvislostiach krajský súd poukazuje na rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08) a judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, v zmysle ktorej pri zamietnutí odvolania sa odvolací súd môže obmedziť i na prevzatie odôvodnenia nižšieho súdu (rozsudok vo veci Helle v. Fínsko z 19.12.1997, sťažnosť č. 20772/92, body 59-60). Predpokladom tohto postupu je splnenie podmienky založenej na zistení, že samotné rozhodnutie podriadeného súdu možno pokladať za dostatočne odôvodnené (Boldea v. Romania, rozsudok z 15.2.2017 k sťažnosti č. 19997/02, § 33; Hirvisaari v. Finland, rozsudok z 27.9.2001 k sťažnosti č. 49684/99, § 31, § 33).

V nadväznosti na uvedené skutočnosti krajský súd dospel k záveru, že v posudzovanom prípade boli splnené všetky zákonné podmienky v zmysle ustanovenia § 74 ods. 1 Tr. zák. na zmenu ochranného liečenia psychiatrického ústavnu formou. Ochranné liečenie bude trvať, kým to bude vyžadovať jeho účel (§ 74 ods. 2 veta prvá Tr. zák.).

Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por., nadriadený orgán zamietne sťažnosť, ak nie je dôvodná.

Z vyššie uvedených dôvodov senát Krajského súdu v Banskej Bystrici sťažnosť Y. T. v súlade s ustanovením § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. ako nedôvodnú zamietol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Toto rozhodnutie prijal senát krajského súdu pomerom hlasov 3:0 (§ 163 ods. 4 Tr. por. v spojení s § 180 Tr. por.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu riadny opravný prostriedok nie je prípustný.